

Wil de Nederlander de Vlaamsche beweging, die voortaan meer dan ooit van zich zal doen spreken, kunnen volgen, dan moet hij dit in 't oog houden.

Wat de nieuwe universiteit en den Raad van Vlaanderen een groote streep voor doet hebben, is meen ik het feit, dat er naast liberalen zulk een groot deel katholieken aan deelnemen. Feiten zijn feiten! De katholiek godsdienstige en politieke gemeenschap is in Vlaanderen heel krachtig, en komt die voor een idee in beweging, dan is er veel gewonnen. De katholieken en liberalen in de universiteit van Gent en den nieuwen Raad van Vlaanderen hebben alle partijverschil op zij gezet en strijden heftig voor hetzelfde doel! Daar dient mee gerekend te worden. De katholieke geestelijkheid schijnt zich te willen herzien en haar schuld te willen uitwisschen. Ze wil door onderwijs en ontwikkeling 't volk, dat ze door 't verkeerd systeem van in onwetendheid houden zoo zeer benadeeld en helpen verachten heeft, nu helpen vooruitbrengen. En een deel geeft staat, dan dit toch te kunnen bereiken bij de activisten en den Raad van Vlaanderen. Daarbij komt nu nog, dat te Gent, het brandpunt van 't nieuwe Vlamingantisme, de oude overleden Bisschop Stillemans opgevolgd is door Bisschop Segers, van wien men voor de radicale Vlaamsche beweging nog al verwachtingen schijnt te hebben.

Dat de Raad van Vlaanderen zijn zetel koos in 't Paleis der academie, waar de Prins van Oranje woonde, is mede een teere en fijn gevoelde daad. Vlaanderen is in den grond nog niet vergeten, wat de Prins voor haar deed, en dat men juist nu op de groote Vlaamsche meetings 't „Wilhelmus van Nassau” zingt, toont genoeg aan, waar 't Vlaamsche hart nog gevoelig voor is.

De tocht van den Vlaamschen Raad naar Berlijn is natuurlijk weer verkeerdelijk uitgelegd. Laat ik mogen aanstippen, dat hij hoegenaamd geen meened pleegt aan Koning en volk! De Raad van Vlaanderen wenscht volgens onzen koenen en, wat veel zegt, eerlijken strijder Leo. Meert: „een vrij, sterk, zichzelf regeerend Vlaanderen, binnen de oude Belgische grenzen, levend en strevend in een nauwe samenwerking met een vrij, autonoom Wallonië, onder hun geliefden Koning Albert.”

Waar onze eigen verfranschte regeering, die de vrijheid der kleine natiën zegt te helpen verdedigen, hiervoor sedert de reusachtige offers der Vlaamsche soldaten nog niët te vinden is, zoekt de Raad van Vlaanderen steun bij Duitschland en schoof zoo de Vlaamsche kwestie op de tafel van Europa!

De toekomst zal leeren wie gelijk heeft! Maar wanneer de Raad van Vlaanderen tot dezen stap overging, moet de nood ten hoogste zijn geklommen!

Er zouden zich hierbij nog eens de meest ongedachte verrassingen kunnen voordoen.

Onze Koning is van huis een Germaan... en onze geliefde Koninginne eveneens. Het is wel een tekenend feit, waar de franskiljonsche Belgische pers in Frankrijk, onder 't oog onzer Belgische regeering, ons Vlamingen voortdurend sart en prikt en plaagt... de Koning, vooral den laatsten tijd, zwijgt... diep zwijgt. 't Zou wel eens kunnen gebeuren, dat onze Koning, door de Koningin gesteund, voor den Raad van Vlaanderen meer sympathie heeft, dan men dacht, en eindigt met ons recht te doen. Er werd vroeger gefezeld, dat onze Koningin al eens meer invloed op den Koning had uitgeoefend! Mij dunkt, onze geliefde Koningin kan voor 't diepe lijden van Vlaanderen niët ongevoelig zijn. Juist nu zou haar edel hart wel eens luide kunnen gaan spreken. 't Bloed kruipt waar 't niet gaan kan!

Zoo zouden wij Vlamingen misschien op een andere wijze met onze Koningin in Brussel onzen intocht doen dan velen 't verwachten.

De wapenen zullen voortaan ontegensprekelijk medezeggenschap over Vlaanderen hebben.

Wij Vlamingen, waar we in den verdeelden strijd ook staan, wachten op verrassende gebeurtenissen, en 't is ons onmogelijk te zeggen; hoe de minste boodschap ons doorsiddert.

FRANS VAN SCHOTELVELD.

ZONDAGSSCHOOL.

Daar zitten ze bijeen, jongeren en ouderen, meisjes en knapen, allen nog jeugdigen, en allen gekomen met hetzelfde doel, al wordt dat misschien nog niet door allen begrepen: het verkrijgen van de kennis, die leidt tot het eeuwig leven, de kennis, die hun wordt gebracht door den man, die als spreker het middelpunt is van heel den kleinen kring.

Daar zitten ze bijeen, om te hooren de goede woorden der genade, die hij uit of naar Gods Woord tot hen spreekt. Hij is geen godgeleerde, maar een van God geleerde, en dat is hier allereerst noodig. Hij weet zijn hoorders te boeien; dat zegt veel. Hij weet hun hart te treffen; dat zegt meer. Hij weet, dat het God is, die 't hart bekeert; dat zegt het meeste.

Daar zitten ze bijeen op Zondagnamiddag, in de welwillend afgestane catechisatiekamer der kerk. En een boek ware te schrijven over de zoo verschillende uitdrukking van het eene aangezicht bij het andere. De een leeft mee met het levende Woord, den ander treft het nog weinig of niet. De „oorpoort” staat nog niet bij allen open.

Wat we hier zien is de Zondagsschool.

Blijkbaar geen steedsche. Die ziet er in den regel wat meer schoolachtig uit. We zijn hier op een dorp. Tot het wezen der zaak doet dit echter toe noch af.

De Zondagsschool is een uitheemsche plant, die, in Nederland overgebracht, daar wortel schoot en een eigen leven kreeg. In het laatst der achttiende eeuw werd zij gesticht door Robert Raykes, boekdrukker te Gloucester in Engeland. Wat hij bedoelde was aanvankelijk gewoon onderwijs op Zondag aan verwaarloosden, die het in de week niet kregen. Vandaar de naam Zondagsschool, die thans feitelijk in veel opzichten niet meer past. Ze verbreidde zich over Engeland, Amerika en later over heel het Protestantsch Europa, al vond zij aanvankelijk tegenstand, onder anderen bij de kerk.

In Nederland dagteekent ze van 't begin der vorige eeuw. Gemeenlijk wordt Dr. Capadose in den Haag als haar stichter beschouwd. (1836.) Naast hem mogen als voorttrekkers genoemd Gerretson te Rotterdam, T. M. Looman, en een dame, Mevrouw Bredius, te Amsterdam. Ook De Liefde en Scheltema deden veel voor het Zondagsschool-onderwijs, dat thans in geheel Nederland burgerrecht heeft gekregen, en honderduizenden kinderen bereikt.

Is alzo de Zondagsschool bij velen ten onzent terecht gewild, minder goed is dat dit leidt — reeds een eeuw lang — tot blindheid voor haar onmiskenbaar groote gebreken. Nog zonderlinger is, dat er zoo weinig gedaan is om die te beteren. Doch we laten dit hier verder rusten. Ook van de Zondagsschool toch geldt: Verderf het niet, want er is een zegen in. Zelfs van ongeloofige zijde heeft men zulke scholen opgericht. Dat teekent.

Dikwijls wordt naar de vrucht der Zondagsschool gevraagd. Ook waar die bestaat is het veelal niet aan te wijzen. Toch weet ik uit aanschouwing, hoe de Zondagsschool het middel is geweest om jonge menschen te bekeeren van ongelooft en socialisme. Ook getuigenissen van hen, die den Heer leerden dienen door den Zondagsschoolarbeid, waren aan te halen. Ik weet wel, dat niet alle verhalen van dien aard zijn te vertrouwen, doch dat de Zondagsschool een zegen is, kan niet geloofchend.

Voor al voor kinderen, die thuis of op school het Evangelie nooit hooren. Onkunde en onverschilligheid zijn in zulke gezinnen groot. Ik zag eens hoe men, om een kind het leeren van den tekst gemakkelijk te maken, eenvoudig het blad uit een fraaien Bijbel had gescheurd. Van Mozes of David hebben kinderen uit zulke gezinnen nooit gehoord.

1592

